

دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی

www.ketab.ir



پژوهشکده‌ی آثار

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه‌ی ملی ایران

سرشناسه: پرسا، رونالد

Pressat, Roland

عنوان و نام پدیدآور: دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی/ رونالد پرسا؛ ترجمه: [پژوهشکده‌ی آمار].

مشخصات نشر: تهران: مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۳۴۲ ص.؛ جدول، نمودار.

شابک: ۳۰۰۰۰۰ ریال: ۵-۱۱۴-۴۰۹-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Dictionnaire de demographie, 1985.

یادداشت: کتاب حاضر از متن انگلیسی اثر تحت عنوان "The dictionary of demography" به فارسی برگردان شده است.

موضوع: جمعیت‌شناسی-- واژه‌نامه‌ها-- انگلیسی

موضوع: Demography -- Dictionaries -- English

موضوع: زبان-- انگلیسی-- واژه‌نامه‌ها-- فارسی

موضوع: English language -- Dictionaries -- Persian

موضوع: فارسی-- واژه‌نامه‌ها-- انگلیسی

موضوع: Persian language -- Dictionaries -- English

شناسه افزوده: مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۴۵۲ ۴۰۹ ۶۰۰ ۹۷۸

رده‌بندی دیویی: ۳۰۴۶۰۳

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۵۱۶۰۰۰

سیر اجرایی و صفحه‌آرایی: مهرنوش میرمحمد

برآورد ادبی: محمدحسین نجاتیان

© ۱۳۹۵، پژوهشکده‌ی آمار

شماره‌ی ۱۴۵، خیابان شهید فکوری، خیابان بابا، خیابان دکتر فاطمی

تهران ۱۴۱۳۷۱۷۹۱۱، ایران

Web: <http://www.srtc.ac.ir>

e-mail: info@srtc.ac.ir

دورنگار: ۸۸۶۳۰۴۴۰

تلفن: ۸۸۶۳۰۴۴۱

همه‌ی حقوق این اثر برای پژوهشکده‌ی آمار محفوظ است. هیچ بخشی از این کتاب الکترونیکی بدون اجازه‌ی کتبی از ناشرش تکثیر یا به هر شکلی و با هر وسیله‌ای ذخیره کرد. استفاده با قلمید از طرح جلد، ممنوع است.

حروف‌نگاری شده با قلم‌های یاس و Cambria Math و Times New Roman

چاپ و صحافی شده در تهران، ایران.

چاپ یکم

شمار: ۱۰۰۰

شماره‌ی پیاپی نشریات مرکز آمار ایران: ۴۸۵۸

پیشنهاد برای نحوه‌ی نقل مطلب، جدول یا نمودار از این کتاب، به صورت زیر است:

رونالد پرسا؛ مه‌رمه (۱۳۹۵). دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی. هیئت ویراستاران (مترجمان)

تهران: پژوهشکده‌ی آمار. (انتشار اثر اصلی در ۲۰۱۶ م)

شابک ۵-۱۱۴-۴۰۹-۶۰۰-۹۷۸

ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۹-۱۱۴-۵

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی (به ترتیب سن):

دکتر حبیب‌ا... زنجانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

دکتر سیدمحمد میرزائی

دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

محمدحسین نجatian

محقق و پژوهشگر

دکتر احمد کتای

پژوهشگاه علوم انسانی

دکتر حسن سرانی

دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه...، مدیر علمی

دکتر سید رضا معینی

دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دکتر محمود قاضی طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

طه نوراللهی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دکتر حسین محمودیان

دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

علی‌رضا زاهدیان

مرکز آمار ایران

دکتر زهرا رضایی قهرودی

پژوهشکده‌ی آمار

بسمه تعالی

پیشگفتار

سپاس بیکران به درگاه پروردگار جهانیان که توفیق عنایت فرمود تا دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی به زبان فارسی، به همراه واژه‌نامه‌ی دوسویه با همت بلند و همکاری‌های ارجمند جمعی از اساتید برجسته و صاحب‌نظران حوزه‌ی علوم اجتماعی، جمعیت‌شناسی و آمار تحت عنوان «شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی» به نتیجه برسد و حاصل آن به صورتی که اکنون در منظر شما است به زیور طبع آراسته شود.

شوران دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی متشکل از آقایان دکتر حبیب‌الله زنجانی، دکتر سید محمد میرزایی، محمدحسین نجاتی، دکتر احمد کتابی، دکتر حسین محمودیان، دکتر حسن سرایی، دکتر سید رضا معینی، علی‌رضا زاهدیان، دکتر سید محمود قاضی طباطبایی، طه نورالهی و خانم دکتر زهرا رضایی قهرودی از سال ۱۳۶۱ در خرداد در پژوهشکده‌ی آمار آغاز کرد و تا بهار سال ۱۳۹۵ هر دو هفته یکبار جلسات کاری منظم در این سالن را پشت سر گذاشت. جلساتی که به دلیل فضای علمی صمیمانه، ابراز و تبادل اندیشه‌های ناب و حلیرهای ژرف، گاه تا ساعاتی پس از زمان مقرر ادامه می‌یافت و حلاوت و شادابی حاصل از آن، محفل پرور خستگی نمی‌داد. زبان آن ندارم که پاس آن همه لطف و مهربانی نگاه دارم و شکر آن به جای آورم که نصیر آن بزرگان کلاسی بود از علم و اخلاق و امداد بزرگی و عطف آنانم و از یگانه‌ی هستی سلامت و کایابی بیشتری برایشان آرزو دارم.

ایده‌ی اصلی تهیه‌ی این اثر ارزشمند و ماندگار از اسفند ۱۳۸۰ توسط رییس وقت پژوهشکده‌ی آمار جناب آقای زاهدیان شکل گرفت. هدف از تهیه و تدوین این دانشنامه و واژه‌نامه، ارائه‌ی مجموعه‌ی منسجمی از اصطلاحات و واژگان مورد استفاده در دانش جمعیت‌شناسی و مطالعات جمعیتی است.

ضرورت وجود یک واژه‌نامه‌ی جمعیت‌شناسی به منظور یکسان‌سازی و استاندارد کردن واژگان جمعیت‌شناسی از یک طرف و فقدان یک واژه‌نامه و دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی شامل در کشور از طرف دیگر، شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی را بران داشت که حاصل فعالیت‌های خود را در قالب مجموعه‌ای به نام «دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی» برای استفاده‌ی جمعیت‌شناسان و متخصصان در رشته‌های مرتبط با جمعیت منتشر کند. مبنای تهیه‌ی دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی کتاب The Dictionary of Demography نوشته شده توسط Roland Pressat بوده است که با سرویاستاری Christopher Wilson و در سال ۱۹۸۵ توسط مؤسسه انتشاراتی Basil Blackwell در کشور آمریکا منتشر شده است.

شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی، نخست برای تمام مدخل‌های دانشنامه‌ی مذکور، برابر نهاده‌ی فارسی مناسب را با مطالعه مطالب کتاب مذکور و بررسی مقالات و کتاب‌های مرتبط تعیین نمود. این جلسات طی ۴ سال کار مداوم تا ۸۰ جلسه ادامه یافت. لازم به ذکر است تهیه‌ی پیش‌نویس ترجمه مطالب کتاب با تلاش‌های شبانه‌روزی و همت بلند استاد بزرگوار جناب آقای محمدحسین نجاتیان صورت پذیرفته است و بدون شک تدوین این دانشنامه مرهون تلاش‌های صادقانه‌ی وی بوده است که جا دارد از زحمات ایشان تشکر و قدردانی به عمل آید. در این راستا، واژگان و اصطلاحات مورد استفاده در مطالعات جمعیتی و جمعیت‌شناسی با به‌کارگیری نظرات اعضای شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی گرو. اوری و تعریفی واحد برای واژگان ارائه گردیده است. پس از تعیین برابر نهاده‌ی فارسی مناسب برای هریک از واژگان، به بررسی و تدوین دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی با جزئیات بیشتر پرداخته شد. حاصل آن مجموعه‌ی حاضر است که پیش روی شما خوانندگان محترم قرار دارد. این پروژه با حمایت لایه‌ی ملی و معنوی صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA) و توسط پژوهشکده‌ی آمار به اجرا درآمده است.

باتوجه به آن که در حال حاضر خندان یک دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی در جامعه علمی کشور کاملاً مشهود است، انتظار می‌رود انتشار این دانشنامه بتواند تا حد قابل توجهی خلأ موجود را ترمیم کند.

قطعاً اگر همکاری همه‌ی افرادی که در تهیه‌ی دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی نقش داشته‌اند نبود، این مجموعه نمی‌توانست بدین صورت منتشر شود. لذا بر عود لازم می‌دانم از اعضای محترم شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی به ویژه از جناب آقای دکتر حسین نجاتیان که در تهیه این دانشنامه زحمات شایانی را متحمل شده‌اند، سپاسگزاری کنم. توفیقاً بیشتر این عزیزان را در خدمت به جامعه و نظام آمار کشور از یگانه‌ی عالم مسئلت می‌نمایم. همچنین از سرکار خانم مهرنوش میرمحمد عضو دبیرخانه‌ی شورا که با نظم، دقت و پشتکار خود مجموعه‌ی حاضر را آماده نهاده‌اند تشکر می‌نمایم.

در پایان یادآور می‌شوم که اگر چه همه‌ی همکاران طرح تهیه‌ی دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی با وسواس تمام تلاش نموده‌اند که کاری بی‌نقص را به انجام رسانند، ولی مسلماً این مجموعه به دلیل گستردگی کار نمی‌تواند خالی از اشکال باشد. لذا از تمامی خوانندگان گرامی و علاقمندان به ترویج علم جمعیت‌شناسی در کشور انتظار می‌رود که شورای دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی را از دریافت نظرات سازنده‌ی خود به منظور بهسازی محتوا، ظاهر و چگونگی انتشار و هر زمینه دیگری که لازم می‌بینند، محروم نسازند.

زهره‌رضایی‌نژاد

رئیس پژوهشکده‌ی آمار

فهرست الفبایی واژه‌ها

صفحه

حرف

۱	A
۱۷	B
۲۷	C
۵۷	D
۷۵	E
۸۵	F
۹۷	G
۱۰۵	H
۱۱۵	I
-	J
۱۳۷	K
۱۳۹	L
۱۵۵	M
۱۸۳	N
۱۹۵	O
۲۰۱	P
۲۲۷	Q
۲۲۹	R
۲۴۳	S
۲۶۳	T
۲۶۹	U
۲۷۱	V
۲۷۵	W
-	X
-	Y
۲۷۹	Z
۲۸۱	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۳۰۵	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی